

Restes d'una màquina de trillar acoblada a un camió. Quan aparegueren aquests aparells ja no calia batre amb matxos. Es feien igualment les garberes a les eres, però les garbes es tiraven dintre de la màquina i sortien el gra i la palla ja separats

xos o burros **acollats** —el ramal d'un anava lligat al coll de l'altre— passaven les vegades que fos necessari per damunt de l'erada. També recorda aquelles cançons que cantaven mentre giraven per l'era. Quan la capa superior de **palla** ja estava ben matxucada, es paraven els animals i amb les forques es girava la palla, portant dalt la que encara estava sencera i a tornar a voltar. El **gra**, al estar separat de l'espiga, queia a la part de baix. Després, hi havia que **despallar**.

Davant de l'era, Pasqual rememora aquells anys de joventut. Va ser ací on va fer amistat amb una jove que després fou la seva dona. Els pares dels dos joves s'ajudaven en la batuda. En arribar l'hora de despallar, es posaven tots uns al costat dels altres i, amb l'ajuda de les forques, començaven a portar tota la palla cap als afores de l'era. En aquesta feina, el que té menys força s'emporta la pitjor part, ja que la palla es va acumulant davant d'ell. Ell es posava al costat de la jove i li ajudava quan se li feia un munt de palla. —han seguit ajudant-se al llar de tota la vida—. Quan ja estava la major part de la palla separada, ajudats pel **tiràs** i el **raspall** es feia un munt allargat amb el gra i el **pallús** que quedava i es començava a **palejar** per a **ventar** l'erada. Al caure, el gra pesava més i queia vertical i el pallús era arrossegat lleugerament pel vent i queia unes passes més enllà. Encara té per casa les forques, **triances** i **pales** que s'utilitzaven per aquesta feina. Casi pot veure, allà al racó de l'era, aquell cabàs ple de **granses** —espigues que s'han quedat amb alguns grans— que la seua àvia sempre agafava per a les gallines; els **porgadors** o **garbells** llestos per a acabar de netejar el blat; els fardells de les **taleques** amanides; la **barcella** emprada per a posar el blat dins la taleca i alhora mesurar-lo; quanta feina estalvien les modernes màquines de segar, i quantes peces s'han quedat als racons de casa sense saber per a què servir.

El sol començava a escalfar i Pasqual va decidir d'anar cap a casa. Sabia que allí trobaria els seus fills, néts i algun

rebesnét. Això era suficient per a sentir-se satisfet. Ell ha sigut durant tota la seva vida una home humil, sofert i treballador; i al mateix temps ha lluitat per tirar endavant ell i els seus, i ho ha aconseguit. Ara, als seus 92 anys està ací, al mateix poble que el va vore nàixer. No sap quan el cridaran, però sap que ho faran; i espera el moment amb tranquil·litat, amb la tranquil·litat que dóna el deure complit.

Nota: si algú vol obtenir més informació sobre estos temes, la podrà aconseguir consultant els números 41,42,43 i 45 de Tossal Gros.

Les actuals màquines fan amb una estona la feina de dies d'una colla de segadors.